

Landskap: Halland *Upptecknat av:* Harald Nilsson
Härad: Hök *Adress:* Kung Osvarsväg 7, Lund
Socken: Hishult *Berättat av* Karl Kristiansson
Uppteckningsår: 1936 *Född år* 1879 *i* Hishult

Uppteckningen rör

Nyodling för fastmark och
mossjord. sid.1.
Skärjärn. " 2.
Flåhacka. " 3.

5383

Nyodling för fastmark och mossjord.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

1.

Vid nyodling på både fastmark och mossjord användes förr skärjárn för att "flå" av torvorna. Åtminstone på fast mark kunde man med skärjärnet få långa, tunna sammanhängande torvor, som rullades samman i en spiräl och sedan ställdes på kant att torka. De brändes sedan på sensommaren varefter askan utjämnades, och därpå såddes råg. Efter rågen satte man oftast potatis. (Emedan jorden då blivit mera lucker sedan grästets rotnät delvis ruttnat, och lättare lät sig bearbetas på djupet, vilket potatisen erfordrar).

Där det fanns mycket sten och stubbar kunde man inte köra upp några fåror för potatisen med årder, utan där fick man i stället använda vanliga "hemmasmida" hackor för att mylla ner den. De sattes då 3 till 4 stycken tillsammans och höljdes med hackan, över med en liten jordhög kallad k u r i n g.

5383

Skärjärn.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
2.

Skärjärn tillverkades av "hemmasmidare" och användes ännu för omkring 50 år sedan vid nyodling. Det var inga bra redskap ur den synpunkten att det var ett mycket strängt arbete att använda dem. Vissa daglönare, fick dock stor träning häri och med tiden bildades en riktig valk i ljumsken ("lysken") mot vilken "trillan" i skaftändan stöddes. Arbetet med skärjärn tillgick nämligen så, att man sköt järnet framför sig under det man höll i skaftet med båda händer, varvid järnet skar fram ungefär som ett plogskär.

Skärjärnet användes både på fastmark och mossjord och särskilt vid nyodling.

5383

Flåhacka.

Flåhackan undanträngde alldeles skärjärnet emedan arbetet med hackan gick betydligt lättare och fortare. Den tunnbladiga, stora flåhackan användes ännu i dag vid nyodling på tuvig mossmark. Men numera bränner man ej de upphackade torvorna, utan de få ligga och ruttna ett år innan man sår.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

—*—
3